

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Jõustumise kp:
Avaldamismärge:

Kultuuriminister
käskkiri
algtekst
28.12.2024
RT III, 18.12.2024, 13

Kultuurimälestiseks olemise lõpetamine ja andmete muutmine (Valgamaa)

Vastu võetud 02.12.2024 nr 201

Muinsuskaitseaduse § 20 lg 1 p 3 ja lg 2 alusel:

1. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Laatre kirik“ (kultuurimälestiste registri nr 23290, asukoht Valga maakond, Valga vald, Laatre alevik, Kesk tn 9, KÜ 82002:001:1243) lahutamatu osaga:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
4704	Tornikukk, 19.saj. (vask)	kultuuriministri 19.03.1997 määrus nr 4 punkt 44

2. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 19.03.1997 määruse nr 4 punkti 44.

3. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Hargla kalmistu“ (kultuurimälestiste registri nr 4494, asukoht Valga maakond, Valga vald, Hargla küla, Kalmistu, KÜ 77901:004:1053) lahutamatu osadega:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
23264	Hargla kalmistu kabel	kultuuriministri 12.08.1999 määrus nr 16 punkt 188
4689	Uks, 1781 (puit, raudsepis)	kultuuriministri 19.03.1997 määrus nr 4 punkt 33
5032	Tuulelipp, 18.saj. (raud, vask)	kultuuriministri 19.03.1997 määrus nr 4 punkt 503

4. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 19.03.1997 määruse nr 4 punktid 33 ja 503 ning kultuuriministri 12.08.1999 määruse nr 16 punkti 188.

5. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Hargla kirik“ (kultuurimälestiste registri nr 23260, asukoht Valga maakond, Valga vald, Hargla küla, Hargla kogudus, KÜ 77901:004:1051) lahutamatu osaga:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
5029	Tornikukk, 18/19.saj. (vask, kohrutatud)	kultuuriministri 19.03.1997 määrus nr 4 punkt 500

6. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 19.03.1997 määruse nr 4 punkti 500.

7. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Sangaste kirik“ (kultuurimälestiste registri nr 23258, asukoht Valga maakond, Otepää vald, Sangaste alevik, Valga mnt 1, KÜ 72402:001:0014) lahutamatu osadega:

Kultuuri-mälestiste	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
---------------------	---------------------------	-----------------------------------

registri nr		
5022	Tornikukk, 18.saj. (vask)	kultuuriministri 19.03.1997 määrus nr 4 punkt 511
5023	Tuulelipp, 1742 (raud)	kultuuriministri 19.03.1997 määrus nr 4 punkt 512
4653	Ahi, 19/20.saj. (kahhel)	kultuuriministri 19.03.1997 määrus nr 4 punkt 79
4654	Ahi, 19/20.saj. (kahhel)	kultuuriministri 19.03.1997 määrus nr 4 punkt 80

8. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 19.03.1997 määruse nr 4 punktid 79-80 ja 511-512.

9. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Sangaste kalmistu“ (kultuurimälestiste registri nr 4488, asukoht Valga maakond, Otepää vald, Kurevere küla, Sangaste kalmistu, KÜ 72402:001:0005) lahutamatu osadega:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
23257	Sangaste surnuaia piirdemüüri väravaehitis	kultuuriministri 12.08.1999 määrus nr 16 punkt 181
23256	Sangaste surnuaia kabel 2	kultuuriministri 12.08.1999 määrus nr 16 punkt 180
23255	Sangaste surnuaia kabel 1	kultuuriministri 12.08.1999 määrus nr 16 punkt 179

10. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 12.08.1999 määruse nr 16 punktid 179-181.

11. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Otepää kirik“ (kultuurimälestiste registri nr 23236, asukoht Valga maakond, Otepää vald, Otepää linn, Kanepi tee 3, KÜ 63602:002:1831) lahutamatu osadega:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
5015	Ukselukk, D.Luchten, 1772 (raudsepis, messing, graveeritud)	kultuuriministri 19.03.1997 määrus nr 4 punkt 504
5017	Tornikukk, 18. saj. (vask)	kultuuriministri 19.03.1997 määrus nr 4 punkt 506
4595	Franz... Renningi hauaplaat, 18.saj. (paas, raudsepis)	kultuuriministri 19.03.1997 määrus nr 4 punkt 172

12. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 19.03.1997 määruse nr 4 punktid 172, 504 ja 506.

13. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Otepää kirikuaed“ (kultuurimälestiste registri nr 13161, asukoht Valga maakond, Otepää vald, Otepää linn, Kanepi tee 3, KÜ 63602:002:1831) lahutamatu osadega:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
23238	Otepää kirikuaia piirdemüür	kultuuriministri 12.08.1999 määrus nr 16 punkt 162
4594	Kivirist, 17/18.saj. (põllukivi)	kultuuriministri 19.03.1997 määrus nr 4 punkt 65

14. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 12.08.1999 määruse nr 16 punkti 162 ja kultuuriministri 19.03.1997 määruse nr 4 punkti 65.

15. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Taagepera mõisa park ja alleed“ (kultuurimälestiste registri nr 23099, asukoht Valga maakond, Tõrva vald, Pilpa küla, Kõnnu, KÜ 20301:002:1205, 20301:002:0961, 20301:002:0462, 20301:002:1370, 20301:002:1242, 20301:002:1260, 20301:002:1291, 20301:002:0270, 20301:002:0200, 20301:002:0962, 20301:002:0461, 20301:002:2710, 20301:002:0033, 20301:002:1292, 20301:002:1241, 20301:002:2220, 20301:001:0186, 20301:002:0963, 20301:002:1204, 20301:002:1950, 20301:002:1393, 82401:001:0135, 20301:002:0440, 82401:001:0159, 82401:001:0165, 82401:001:0807, 82401:001:0762, 82401:001:0806, 20301:002:0020) lahutamatu osaga:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
23100	Taagepera mõisa piirdemüürid väravaehitistega	kultuuriministri 12.08.1999 määrus nr 16 punkt 24

16. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 12.08.1999 määruse nr 16 punkti 24 ja kultuuriministri 13.07.2006 käskkirja nr 218 punkti 1 alapunkti 56 tabeli rea 5.

17. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Helme kalmistu“ (kultuurimälestiste registri nr 4462, asukoht Valga maakond, Tõrva vald, Helme alevik, Kalmistu, KÜ 20303:001:0360, 82401:001:0562, 82401:001:0354, 20303:001:0009, 82401:001:0935) lahutamatu osadega :

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
4554	Perekond Viitoli hauatähis "Päikesemäng, 1968/1990 (pronks, graniit)	kultuuriministri 19.03.1997 määrus nr 4 punkt 233
4555	Johan Sillaku hauatähis, 1920. aastad (dolomiit)	kultuuriministri 19.03.1997 määrus nr 4 punkt 234
4556	Karl ja Liine Bergmanni hauatähis, J. Koort, 1920. aastad (graniit)	kultuuriministri 19.03.1997 määrus nr 4 punkt 235

18. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 19.03.1997 määruse nr 4 punktid 233-235.

19. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Laatre (EAÕ) kalmistu“ (kultuurimälestiste registri nr 4496, asukoht Valga maakond, Valga vald, Laatre alevik, Kalmistu, KÜ 82002:001:0006) lahutamatu osadega:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
4706	Perekond Lattiku hauatähis, A. Vomm, 1930. aastad (graniit)	kultuuriministri 19.03.1997 määrus nr 4 punkt 231
4707	Rist Hendrik Kreisbergi haua kõrval, 19/20. saj. (raud, sepis)	kultuuriministri 19.03.1997 määrus nr 4 punkt 232

20. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 19.03.1997 määruse nr 4 punktid 231-232.

21. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Taagepera kalmistu“ (kultuurimälestiste registri nr 4459, asukoht Valga maakond, Tõrva vald, Ala küla, Kiriku, KÜ 20301:002:2041) lahutamatu osaga:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
4557	Erdellide kabeli juures olev sepisaed, 20.saj. I pool (raud)	kultuuriministri 19.03.1997 määrus nr 4 punkt 236

22. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 19.03.1997 määruse nr 4 punkti 236 ja kultuuriministri 13.07.2006 käskkirja nr 218 punkti 1 alapunkti 55 tabeli rea 1.

23. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Vissi (Pikkjärve) kalmistu“ (kultuurimälestiste registri nr 4471, asukoht Valga maakond, Valga vald, Pikkjärve küla, Vissi kalmistu, KÜ 28901:001:0153) lahutamatu osadega:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
4564	Olga Suure (Kark) hauasammas, E. Jõesaar, 1930.aastad (dolomiit, pronks)	kultuuriministri 19.03.1997 määrus nr 4 punkt 237

4565	Perekond Obersti hauakompleks, 1920. aastad (graniit, raudsepis)	kultuuriministri 19.03.1997 määrus nr 4 punkt 238
------	--	---

24. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 19.03.1997 määruse nr 4 punktid 237-238.

25. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Kääriku Spordibaasi toitlustus- ja õppehoone“ (kultuurimälestiste registri nr 30434, asukoht Valga maakond, Otepää vald, Kääriku küla, Kääriku, KÜ 31701:004:0051) lahutamatu osadega:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
4620	Pannoo "Sport", 1960. aastad (šamott, glasuur)	kultuuriministri 19.03.1997 määrus nr 4 punkt 248
4621	Pannoo "Suvi", 1960. aastad (keraamika)	kultuuriministri 19.03.1997 määrus nr 4 punkt 249

26. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 19.03.1997 määruse nr 4 punktid 248-249.

27. Muudan kultuuriministri 12.08.1999 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 16 punkti 243 kultuurimälestise (kultuurimälestiste registri nr 23319, asukoht Valga maakond, Valga vald, Valga linn, Kesk tn 21, KÜ 85401:001:0084) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Valga Jaani kirik“.

28. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kultuurimälestise „Valga Jaani kirik“ (kultuurimälestiste registri nr 23319, asukoht Valga maakond, Valga vald, Valga linn, Kesk tn 21, KÜ 85401:001:0084) lahutamatu osadega:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
5035	Ukselukk, meister Stieck ja Fr.W.Eisberger, Tartu, 1808 (raud, messing)	kultuuriministri 19.03.1997 määrus nr 4 punkt 492
4770	Vitraaž, 1786 (klaasimaal)	kultuuriministri 19.03.1997 määrus nr 4 punkt 169
4777	Uks, 19.saj. algus (puit, õli)	kultuuriministri 19.03.1997 määrus nr 4 punkt 208

29. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 19.03.1997 määruse nr 4 punktid 169, 208, 492.

30. Muudan kultuuriministri 19.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 4 punkti 387 kultuurimälestise (kultuurimälestiste registri nr 4886, asukoht Valga maakond, Valga vald, Valga linn, EAÖK Valga kirik, Pargi tn 1a) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Surikuju alus ikoonidega“.

31. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kultuurimälestise „Surikuju alus ikoonidega“ (kultuurimälestiste registri nr 4886, asukoht Valga maakond, Valga vald, Valga linn, EAÖK Valga kirik, Pargi tn 1a) lahutamatu osadega:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
4887	Ikoon "Jalgade pesemine" surikuju alusel, 19.saj. (tempera, puit, messingkate kullatud)	kultuuriministri 19.03.1997 määrus nr 4 p 388
4888	Ikoon "Püha õhtusöömaag" surikuju alusel, 19.saj. (tempera, puit, messingkate kullatud)	kultuuriministri 19.03.1997 määrus nr 4 p 389
4889	Ikoon "Kristus Ketsemani aias" surikuju alusel, 19.saj. (tempera, puit, messingkate kullatud)	kultuuriministri 19.03.1997 määrus nr 4 p 390
4890	Ikoon "Juuda suudlus" surikuju alusel, 19.saj. (tempera, puit, messingkate kullatud)	kultuuriministri 19.03.1997 määrus nr 4 p 391
4891	Ikoon "Kristus Kaifase juures" surikuju alusel, 19.saj. (tempera, puit, messingkate kullatud)	kultuuriministri 19.03.1997 määrus nr 4 p 392

4892	Ikoon "Kristus Pilatuse ees" surikuju alusel, 19.saj. (tempera, puit, messingkate kullatud)	kultuuriministri 19.03.1997 määrus nr 4 p 393
4893	Ikoon "Kroonimine okaskrooniga" surikuju alusel, 19.saj. (tempera, puit, messingkate kullatud)	kultuuriministri 19.03.1997 määrus nr 4 p 394
4894	Ikoon "Kristuse piitsutamine" surikuju alusel, 19.saj. (tempera, puit, messingkate kullatud)	kultuuriministri 19.03.1997 määrus nr 4 p 395
4895	Ikoon "Ristikandmine" surikuju alusel, 19.saj. (tempera, puit, messingkate kullatud)	kultuuriministri 19.03.1997 määrus nr 4 p 396
4896	Ikoon "Kristus ristil" surikuju alusel, 19.saj. (tempera, puit, messingkate kullatud)	kultuuriministri 19.03.1997 määrus nr 4 p 397
4897	Ikoon "Ristilt mahavõtmine" surikuju alusel, 19.saj. (tempera, puit, messingkate kullatud)	kultuuriministri 19.03.1997 määrus nr 4 p 398
4898	Ikoon "Haudapanek" surikuju alusel, 19.saj. (tempera, puit, messingkate kullatud)	kultuuriministri 19.03.1997 määrus nr 4 p 399

32. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 19.03.1997 määruse nr 4 punktid 388-399.

33. Muudan kultuuriministri 12.08.1999 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 16 punkti 258 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 23332, asukoht Valga maakond, Valga vald, Valga linn, Petseri tn 11, KÜ 85401:012:0080) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Villa“.

34. Muudan kultuuriministri 12.08.1999 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 16 punkti 255 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 23329, asukoht Valga maakond, Valga vald, Valga linn, Lai tn 19, KÜ 85401:005:0190) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Elamu“.

35. Muudan kultuuriministri 12.08.1999 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 16 punkti 236 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 23312, asukoht Valga maakond, Tõrva vald, Tõrva linn, Veski tn 6, KÜ 82301:001:0047) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Trafoalajaam“.

36. Muudan kultuuriministri 12.08.1999 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 16 punkti 229 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 23305, asukoht Valga maakond, Tõrva vald, Tõrva linn, Valga tn 4, KÜ 82301:002:0460) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Elamu-ärihoone“.

37. Muudan kultuuriministri 12.08.1999 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 16 punkti 227 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 23303, asukoht Valga maakond, Tõrva vald, Tõrva linn, Valga tn 2, KÜ 82301:002:0690) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Helme Ühispinga hoone“.

38. Muudan kultuuriministri 12.08.1999 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 16 punkti 225 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 23301, asukoht Valga maakond, Tõrva vald, Tõrva linn, Tartu tn 6, KÜ 82301:002:0520) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Elamu-ärihoone“.

39. Muudan kultuuriministri 12.08.1999 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 16 punkti 224 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 23300, asukoht Valga maakond, Tõrva vald, Tõrva linn, Tartu tn 4, KÜ 82301:002:0670) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Elamu-ärihoone“.

40. Muudan kultuuriministri 12.08.1999 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 16 punkti 223 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 23299, asukoht Valga maakond, Tõrva vald, Tõrva linn, Tartu tn 2, KÜ 82301:002:0450) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Elamu-ärihoone“.

41. Muudan kultuuriministri 12.08.1999 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 16 punkti 142 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 23218, asukoht Valga maakond, Otepää vald, Puka alevik, Kooli tn 3, KÜ 60803:001:0007) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Puka algkooli hoone“.

42. Muudan kultuuriministri 12.08.1999 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 16 punkti 132 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 23208, asukoht Valga maakond, Otepää vald, Puka alevik, Kesk tn 2, KÜ 60803:001:1111) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Elamu“.

43. Muudan kultuuriministri 19.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 6 punkti 39 ajaloomälestise (kultuurimälestiste registri nr 4496, asukoht Valga maakond, Valga vald, Laatre alevik, Kalmistu, KÜ 82002:001:0006) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Laatre õigeusu kalmistu“.

44. Muudan kultuuriministri 19.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 6 punkti 10 ajaloomälestise (kultuurimälestiste registri nr 4467, asukoht Valga maakond, Valga vald, Käärilmäe küla, 23201 Puurina-Lüllemäe-Litsmetsa tee, KÜ 28901:001:0149, 28902:002:0948) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Karula vana kalmistu“.

45. Muudan kultuuriministri 19.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 6 punkti 11 ajaloomälestise (kultuurimälestiste registri nr 4468, asukoht Valga maakond, Valga vald, Lüllemäe küla, Karula kalmistu, KÜ 28901:001:0147, 28901:001:0134, 85501:001:1011) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Karula kalmistu“.

46. Muudan kultuuriministri 19.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 6 punkti 16 ajaloomälestise (kultuurimälestiste registri nr 4473, asukoht Valga maakond, Otepää vald, Otepää linn, Uue-Surnuaia, KÜ 55601:002:0942, 55601:002:0001, 55601:002:0943) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Otepää kalmistu“.

47. Muudan kultuuriministri 19.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 6 punkti 11 ajaloomälestise (kultuurimälestiste registri nr 4471, asukoht Valga maakond, Valga vald, Pikkjärve küla, Vissi kalmistu, KÜ 28901:001:0153) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Vissi kalmistu“.

Muinsuskaitseametil teha käskkiri teatavaks menetlusosalistele, kanda mälestiseks olemise lõpetamised kultuurimälestiste registrisse ja ajakohastada andmed riigi maakatastris.

Käskkirja on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul käskkirja avaldamisest Riigi Teatajas, esitades kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud tingimustel ja korras.

Mälestiseks olemise lõpetamise asjaolud ja menetluse läbiviimine

Muinsuskaitseasutuse § 20 lg 1 p 3 alusel võib mälestiseks olemise lõpetada, kui mälestis on teise mälestise lahutamatu osa, ehk olukorras, kus näiteks kirikuhoone on tunnistatud ehitismälestiseks, puudub põhjendus tunnistada eraldi mälestiseks ka mõni kirikuhoone detail.

Maa-alalised mälestised, nagu näiteks park, kirikuaed või kalmistu on terviklik kooslus, mille väärtusliku ansambli/keskkonna lahutamatuks osaks on seal asuvad ajaloolised rajatised, haljastuselemendid, struktuur ja arhitektuursed väikevormid (näiteks piirdemüür, värav, paviljon, kabel ja ajaloolised hauatähised).

Muinsuskaitseamet kogus kokku Valga maakonnas asuvate mälestiste andmed ning analüüsis nende võimalikku käsitlemist teise mälestise osana, kasutades selleks peamiselt kultuurimälestiste registrit, aga ka arhiiviallikaid, valdkonna spetsialistidelt ja paikvaatlustelt kogutud informatsiooni. Ülevaatuse tulemusena leiti, et 43 mälestise puhul on tegemist teise mälestise lahutamatu osaga. Nendest 37 on kunstimälestised, peamiselt kirikutes asuvad ukсед, tornikuked ja kirikuaia paiknevad hauatähised. Ehitismälestisi on 6, peamiselt kirikuaia piirdemüürid ja kabelid.

Käskkirjas nimetatud Valga maakonnas asuvad mälestised on tunnistatud kultuurimälestisteks aastatel 1997–2020. Mälestised, millede mälestiseks olemine lõpetatakse, on enamuses sisuliselt ehitise või rajatise juurde kuuluvad detailid või rajatised. Näiteks on kinnismälestise „Laatre kirik“ (kultuurimälestiste registri nr 23290) lahutamatuks osaks Tornikukk, 19 saj (vask) (kultuurimälestiste registri nr 4704) ning jääb mälestise „Laatre kirik“ osaks. Samamoodi on kinnismälestise „Taagepera mõisa park ja alleed“ (kultuurimälestiste registri nr 23099) lahutamatuks osadeks seal asuvad pargi piirdemüürid väravaehitisega (kultuurimälestiste registri nr 23100).

Kuivõrd käskkirjas nimetatud mälestiste riiklik kaitse jätkub, ei ole muudatusel sisulist mõju mälestiste kaitse korraldusele. Muudatus on tehniline ning sellega väheneb mälestiste arv kultuurimälestiste registris. Käskkirjas nimetatud mälestiseks olemise lõpetamise kaalumisel riikliku kaitse kriteeriumeid ei hinnatud, kuna lõpetatud mälestised on teise mälestise lahutamatu osa ning nende riiklik kaitse jätkub senises ulatuses.

Mälestistele, mille kultuurimälestiseks olemine lõpetatakse, kuna tegemist on kinnismälestise lahutamatu osaga, jääb kehtima selle kinnismälestise kaitsevöönd, mille lahutamatu osa see mälestis on.

Lisaks parandatakse ja ühtlustatakse kinnismälestiste nimekujusid. Mälestise nimetuses toodud hoone aadress on otstarbekas eemaldada, kuna aadress võib ajas muutuda. Näiteks muudetakse ehitismälestis „Elamu Pukas Kesk tn 2“ nimetust ja uus nimetus on „Elamu“ (kultuurimälestiste registri nr 23208, asukoht Valga maakond, Otepää vald, Puka alevik, Kesk tn 2). Kokku täpsustatakse 17 kultuurimälestise nimetust, millega ei muudeta mälestiste senist avalik-õiguslikku seisundit.

Käskkirjas nimetatud mälestiste mälestiseks olemise lõpetamine ja nimetuse muutmine hõlmab 55 omanikku, kellele kuuluva hoone või rajatise lahutamatuks osaks jäävad kultuuriväärtuslikud detailid või rajatised, mille mälestiseks olemine lõpetatakse või nimetust muudetakse. Mälestiste omanikele selle muudatusega täiendavaid

negatiivseid mõjusid ei kaasne. Mälestise käsitus muutub selgemaks. Hoone või rajatis on tervik koos oma lahutamatu osadega ja mälestiste lahutamatu osade osas ei pea eraldi silmas pidama ja arvestama tööde ja tegevuste planeerimisel, milline mälestise lahutamatu detail või rajatis on eraldi kaitse all ja milline ei ole ning kas töödes tuleb või ei tule arvestada samal ajal nii vallas- kui ka kinnismälestisele kehtivaid nõudeid. Mõnevõrra väheneb mälestise omanike halduskoormus ning Muinsuskaitseameti töökoormus.

Muinsuskaitseamet algatas kultuurimälestiste lõpetamise ja andmete muutmise menetluse ja edastas 12.07.2024 eelnõu tutvumiseks Valga maakonna kohalikele omavalitsustele ning mälestiste katastriüksuste omanikele. Tähtaeg arvamuste ja ettepanekute esitamiseks oli 14 päeva ehk kuni 26.06.2024. Tähtaegselt laekus üks arvamus, milles Transpordiamet kooskõlastas eelnõu. Muinsuskaitse Nõukogu tutvus ja nõustus eelnõuga 02.10 – 21.10.2024 toimunud e-koosolekul.

Heidy Purga
Kultuuriminister